Magyar–amerikai örökséget bemutató kiállítás és kötet mutatkozott be a Magyar Nemzeti Levéltárban

2026/08/06

A projekt megvalósításában a nemzeti könyvtár is meghatározó szerepet vállalt a magyar–amerikai kapcsolatokhoz kötődő dokumentumok digitalizálásával és szakmai közreműködésével.

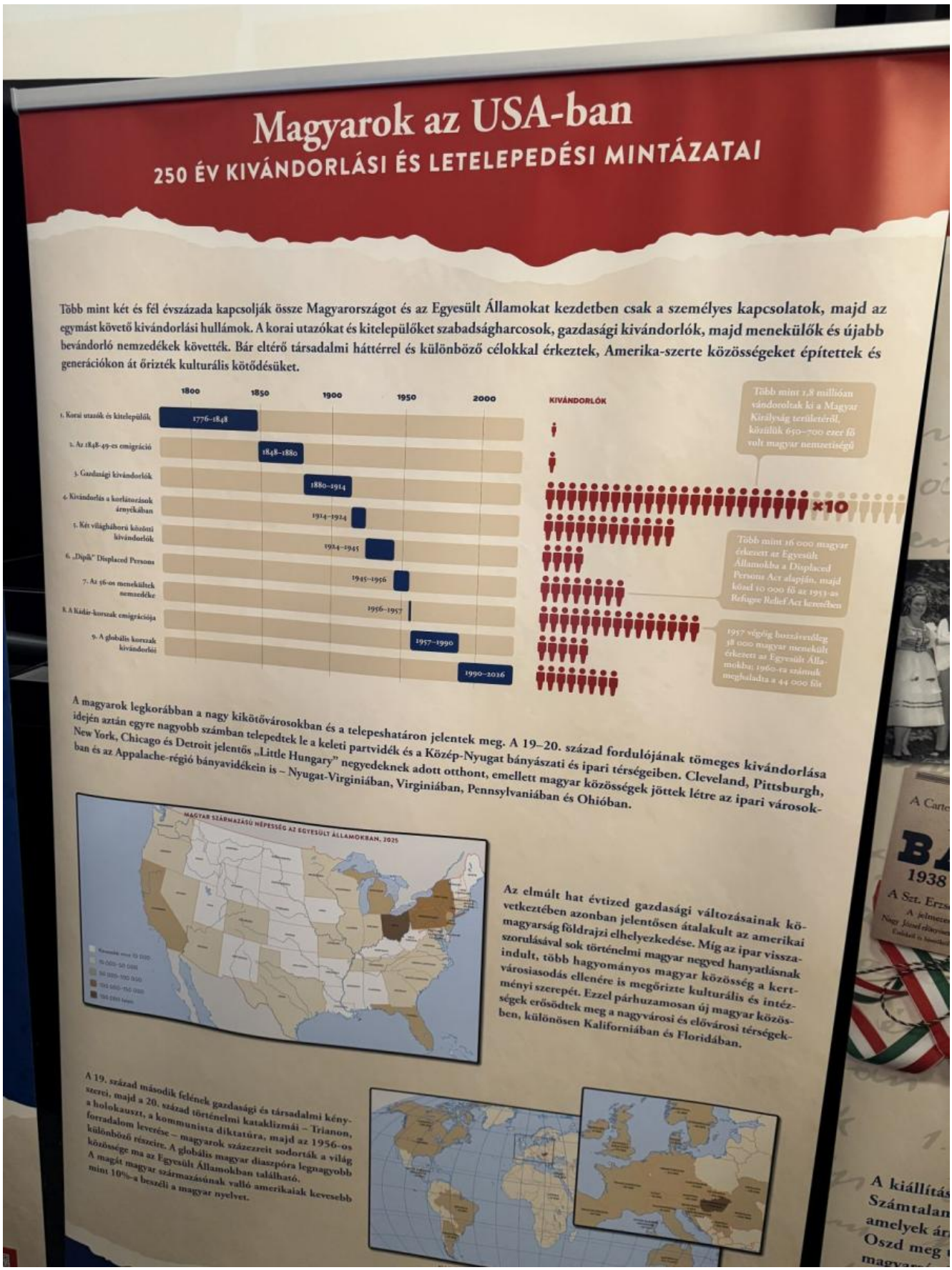

[1]

Az Amerikai Egyesült Államok fennállásának 250. évfordulójához kapcsolódó nagyszabású szakmai programnak adott otthont 2026. július 3-án a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának Bécsi kapu téri épülete. A rendezvényen bemutatták a ***Magyarok öröksége az Egyesült Államokban*** című**,** 2026-ban megnyíló virtuális és utazó kiállítás tudományos koncepcióját, valamint az ***Óhazából az Újvilágba*** **könyvsorozat** legújabb kötetét. **A projekt megvalósításában a nemzeti könyvtár is meghatározó szerepet vállalt a magyar–amerikai kapcsolatokhoz kötődő dokumentumok digitalizálásával és szakmai közreműködésével.**

Oszd meg a történeted!
Várjuk mindazok jelentkezését, az Egyesült Államokban és Magyarországon egyaránt, akik családjuk történeteivel, fényképeivel, dokumentumaival vagy tárgyaival szeretnének hozzájárulni a kivándorlás és az amerikai magyar lét egyéni és közösségi emlékezetének feltárásához, örökségének gazdagításához. A kezdeményezés célja, hogy összekapcsolja a történeti kutatást a közösségi emlékezettel. A kiállítás digitális felülete a levéltári források és a tudományos munka mellett olyan személyes és családi történeteknek biztosít helyet, amelyek bemutatják, hogyan éltek és boldogultak a kivándorló generációk és leszármazottaik az Újvilágban és mit jelent Amerika emléke a Magyarországra hazatértek családjai számára.
Adásvételi szerződés
NAGY ÁLARCZOS
1938 november 12-én, szomba
Buckeye
A kiállítás virtuális platformja nem lezárt gyűjtemény, hanem folyamatosan bővülő közös tudástár.
történet rejtőzik a családi emlékezetben, sok fénykép és dokumentum vár megosztásra,
és színesítik az elmúlt két és fél évszázad közös történelmét.
ed, és segíts megőrizni, láthatóvá tenni és tovább gazdagítani az amerikai
következő fejezetet!

[2]

Magyarok az USA-ban
250 ÉV KIVÁNDORLÁSI ÉS LETELEPEDÉSI MINTÁZATAI
Több mint két és fél évszázada kapcsolják össze Magyarországot és az Egyesült Államokat kezdetben csak a személyes kapcsolatok, majd az egymást követő kivándorlási hullámok. A korai utazókat és kitelepülőket szabadságharcosok, gazdasági kivándorlók, majd menekülők és újabb bevándorló nemzedékek követték. Bár eltérő társadalmi háttérrel és különböző célokkal érkeztek, Amerika-szerte közösségeket építettek és generációkon át őrizték kulturális kötődésüket.
1800
1850
1900
1950
2000
1. Korai utazók és kitelepülők
1776–1848
2. Az 1848-49-es emigráció
1848–1880
3. Gazdasági kivándorlók
1880–1914
4. Kivándorlás a korlátozások árnyékában
1914–1924
5. Két világháború közötti kivándorlók
1924–1945
6. „Dipák" Displaced Persons
1945–1956
7. Az 56-os menekültek nemzedéke
1956–1957
8. A Kádár-korszak emigrációja
1957–1990
9. A globális korszak kivándorlói
1990–2026
KIVÁNDORLÓK
Több mint 1,8 millióan vándoroltak ki a Magyar Királyság területéről, közülük 650–700 ezer fő volt magyar nemzetiségű
×10
Több mint 16 000 magyar érkezett az Egyesült Államokba a Displaced Persons Act alapján, majd közel 10 000 fő az 1953-as Refugee Relief Act keretében
1957 végéig hozzávetőleg 38 000 magyar menekült érkezett az Egyesült Államokba; 1960-ra számuk meghaladta a 44 000 főt
A magyarok legkorábban a nagy kikötővárosokban és a telepeshatáron jelentek meg. A 19–20. század fordulójának tömeges kivándorlása idején aztán egyre nagyobb számban telepedtek le a keleti partvidék és a Közép-Nyugat bányászati és ipari térségeiben. Cleveland, Pittsburgh, New York, Chicago és Detroit jelentős „Little Hungary" negyedeknek adott otthont, emellett magyar közösségek jöttek létre az ipari városokban és az Appalache-régió bányavidékein is – Nyugat-Virginiában, Virginiában, Pennsylvaniában és Ohióban.
MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ NÉPESSÉG AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, 2025
Az elmúlt hat évtized gazdasági változásainak következtében azonban jelentősen átalakult az amerikai magyarság földrajzi elhelyezkedése. Míg az ipar visszaszorulásával sok történelmi magyar negyed hanyatlásnak indult, több hagyományos magyar közösség a kertvárosiasodás ellenére is megőrizte kulturális és intézményi szerepét. Ezzel párhuzamosan új magyar közösségek erősödtek meg a nagyvárosi és elővárosi térségekben, különösen Kaliforniában és Floridában.
A 19. század második felének gazdasági és társadalmi kényszerei, majd a 20. század történelmi kataklizmái – Trianon, a holokauszt, a kommunista diktatúra, majd az 1956-os forradalom leverése – magyarok százezreit sodorták a világ különböző részeire. A globális magyar diaszpóra legnagyobb közössége ma az Egyesült Államokban található.
A magát magyar származásúnak valló amerikaiak kevesebb mint 10%-a beszéli a magyar nyelvet.

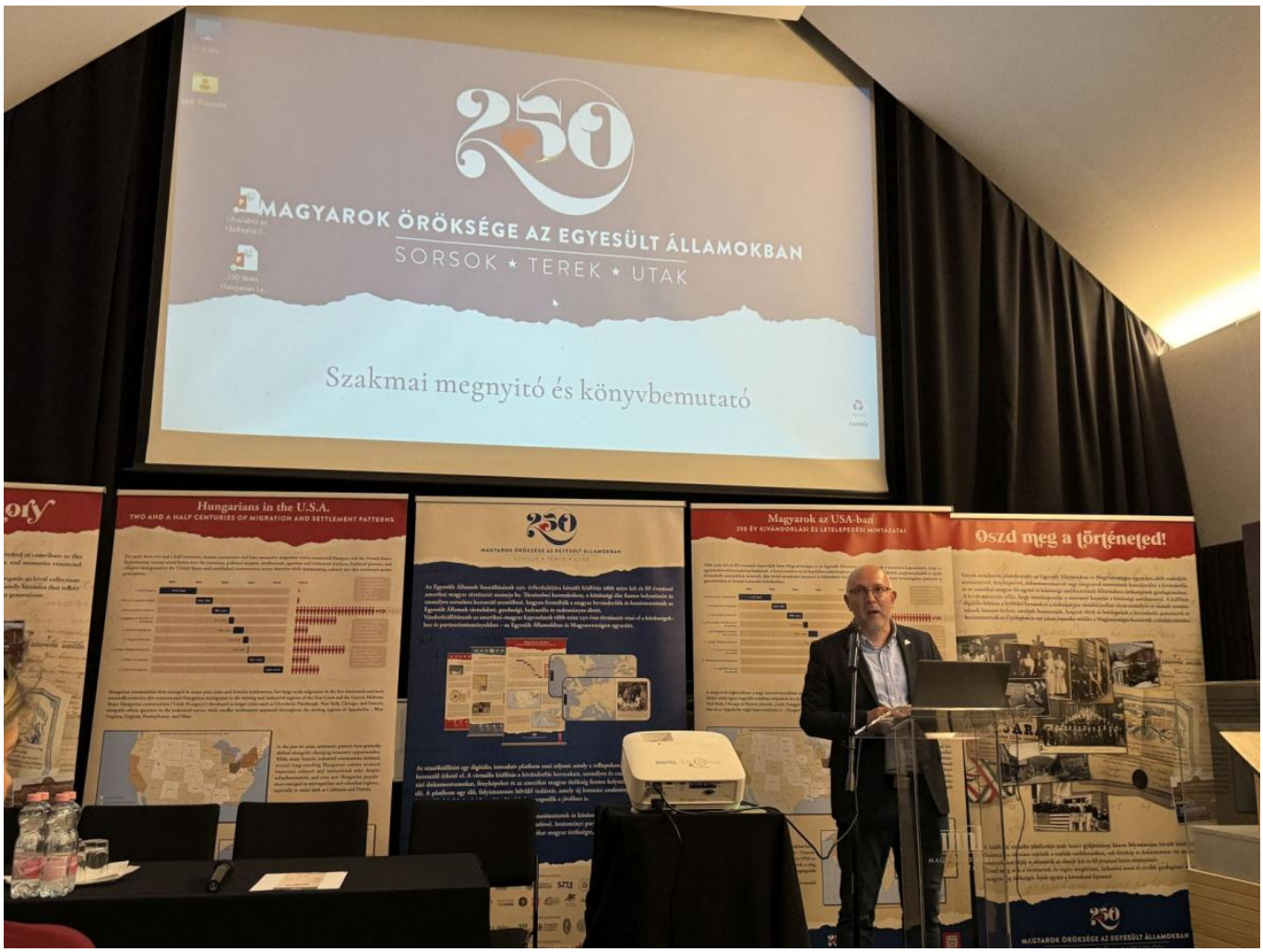
[3]

[4]

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának Bécsi kapu téri épületében megrendezett szakmai esemény középpontjában a ***Magyarok öröksége az Egyesült Államokban*** **című** kiállítás **[1]** [1]állt, amely az Amerikai Egyesült Államok fennállásának 250. évfordulójához kapcsolódva dolgozza fel a magyarok közel két és fél évszázados amerikai jelenlétének történetét. A 2026-ban megnyíló virtuális és tervezett utazó tárlat a magyar kivándorlás főbb korszakait, az amerikai magyar közösségek meghatározó helyszíneit, valamint azokat az egyéni és családi életutakat mutatja be, amelyek jelentősen formálták a magyar–amerikai kapcsolatokat.

A rendezvényt **dr. Czetz Balázs,** a Magyar Nemzeti Levéltár gyűjteményi főigazgató-helyettese, **Mészáros Tamás,** az Országos Széchényi Könyvtár általános főigazgató-helyettese, valamint **Bakos Réka,** az Óhazából az Újvilágba program igazgatója és az USA250 projekt vezetője köszöntötte.

250
MAGYAROK ÖRÖKSÉGE AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
SORSOK ★ TEREK ★ UTAK
Szakmai megnyitó és könyvbemutató
Hungarians in the U.S.A.
TWO AND A HALF CENTURIES OF MIGRATION AND SETTLEMENT PATTERNS
Magyarok az USA-ban
250 ÉV KIVÁNDORLÁSI ÉS LETELEPEDÉSI MINTÁZATAI
Oszd meg a történeted!

[5]

[6]

A kezdeményezés a magyar és amerikai közgyűjtemények, tudományos műhelyek, civil szervezetek, kutatók, valamint magánszemélyek hosszabb ideje megfogalmazott együttműködési igényére épült. A projekt célja az volt, hogy összehangolja a hungarika dokumentumok, valamint az amerikai magyar kapcsolatokhoz és emigráció történetéhez kötődő dokumentumok, könyvek és műtárgyak feltárását, megőrzését és feldolgozását.

A feladatmegosztás során a **Magyar Nemzeti Levéltár** az amerikai magyar közösségek történetéhez kapcsolódó levéltári iratok feltárását és digitalizálását végezte, míg az **Országos Széchényi Könyvtár** saját gyűjteményében őrzött periodikák, kötetek és mikrofilmek digitalizálását vállalta. A nemzeti könyvtár szakemberei az elmúlt fél év során a gazdag dokumentumállományra támaszkodva olyan forrásokat digitalizáltak, amelyek a kiállításban is helyet kaptak.

A kiállítás [7] a magyar–amerikai közös történelem elmúlt 250 évét egységes szemléletben dolgozza fel. A különböző közgyűjteményekben őrzött dokumentumokat és a kutatók által készített tanulmányokat közös narratívába rendezi, hogy átfogó képet adjon a diaszpóra történetéről. A tárlat három fő pillérre épül: kilenc kivándorlási történelmi korszakot mutat be, sok magyar emigráns életútját dolgozza fel – a kiemelkedő történelmi személyiségek mellett a hétköznapi emberek, például bányászok és vasgyári munkások sorsát is megidézve –, emellett pedig több amerikai magyar helyszínt ismertet.

[8]

KIVÁNDORLÓK ÖRÖKSÉGE
DEBRECENI EGYETEM
SZTE
Share Your Story
Hungarians in the U.S.A.
250
Magyarok az USA-ban
250 ÉV KIVÁNDORLÁSI ÉS LETELEPEDÉSI MINTÁZATAI
Oszd meg a
NAGY HEARCZOS
BALJAR

[9]

[10]

A [szakmai program](#) [11] során a résztvevők megtekinthették a 250 év közös történetét összefoglaló

utazó roll-up kiállítást, majd három tematikus panelbeszélgetés mutatta be a tárlat tudományos hátterét.

Az Utak című blokk az Egyesült Államokba irányuló magyar kivándorlás főbb történelmi korszakait, mintázatait és összefüggéseit ismertette az 1777-es kezdetektől napjainkig. A beszélgetés résztvevői Fenyvesi Anna, a Szegedi Tudományegyetem Angol–Amerikai Intézetének intézetvezető egyetemi docense, Venkovits Balázs, a Debreceni Egyetem Angol–Amerikai Intézetének intézetvezető egyetemi docense, Máté Zsolt, a Pécsi Tudományegyetem doktorjelöltje és középiskolai tanára, Scheibner Tamás, az ELTE HTK Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, valamint Rácz János, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tudományos főmunkatársa voltak.

A Terek című panel az amerikai magyar közösségek meghatározó településeit, közösségi központjait és a ki- és bevándorlás ikonikus helyszíneit mutatta be. A beszélgetés résztvevője volt Venkovits Balázs mellett **Nóvé Béla, az Országos Széchényi Könyvtár Márai Sándor Kutatócsoportjának főmunkatársa,** valamint Deák Nóra emigrációkutató.

A Sorsok című szekció Fabriczy Kováts Mihály amerikai függetlenségi háborúban betöltött szerepétől kezdve egészen napjainkig követte nyomon a magyar jelenlét különböző formáit az Egyesült Államokban, egyéni életutakon és családtörténeteken keresztül. A panelbeszélgetésben Hegedűs István, a Magyar Nemzeti Levéltár Fejlesztési és Állományvédelmi Igazgatóságának igazgatója, M. Madarász Anita, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága Hivatalának munkatársa és az ELTE BTK Amerikanisztika Tanszékének egyetemi adjunktusa, valamint ismét Nóvé Béla, az Országos Széchényi Könyvtár főmunkatársa vett részt.

A szervezők elmondták, hogy **az utazó roll-up kiállítás** Magyarországon az Országos Széchényi Könyvtár közreműködésével a könyvtárhálózatban, míg a Magyar Nemzeti Levéltár együttműködésével a megyei levéltárakban lesz látható.

A szakmai programot követően **bemutatták az** *Óhazából az Újvilágba* könyvsorozat **[12] legújabb kötetét,** az ***Egy kivándorló naplója: Pestu az Újvilágban*** című kiadványt. A kötet Béres István 1914 és 1918 között vezetett, eddig publikálatlan naplóján keresztül enged betekintést a magyar kivándorlók mindennapjaiba, az amerikai utazás és letelepedés nehézségeibe, a munkakeresés kihívásaiba, valamint a korabeli magyar közösségek életébe. A könyvet Bakos Réka és Fenyvesi Anna szerkesztők, Katona Csaba, a Magyar Nemzeti Levéltár kommunikációs referense, Pocsai Zsuzsanna, Béres István unokája, valamint Venkovits Balázs, a Debreceni Egyetem Angol–Amerikai Intézetének igazgatója és a kötet bevezető tanulmányának szerzője mutatta be.

[13]A rendezvényhez kapcsolódóan az **Országos Széchényi Könyvtár egy különleges kezdeményezéssel** is hozzájárult az évforduló megőrzéséhez. Az Amerikai Egyesült Államok fennállásának 250. évfordulója alkalmából a nemzeti könyvtár szakemberei létrehozták az **America250 tematikus webarchívum-gyűjteményt,** [14] amely a hazai és az amerikai magyar nyelvű online tartalmakat őrzi meg a jövő számára. A különgyűjtemény magyar nyelvű és magyar vonatkozású híreket, dokumentumokat, blogbejegyzéseket, valamint közösségimédia-tartalmakat foglal magába, beleértve az amerikai magyar szervezetek honlapjait és közösségi felületeit is. A jogvédett archivált tartalmak a ReplayWeb.page megjelenítő segítségével a nemzeti könyvtár olvasótermének kijelölt munkaállomásain érhetők el.

Kapcsolódó tartalmaink:

Magyarok öröksége az Egyesült Államokban – szakmai megnyitó és könyvbemutató a Magyar Nemzeti Levéltárban [15]

Az OSZK webarchívumában kutathatók az America250 ünnepségsorozat magyar vonatkozású online eseményei [14]

2026/08/06 - 13:52

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/magyar-amerikai-orokseget-bemutato-kiallitas-es-kotet-mutatkozott-be-magyar-nemzeti-leveltarban_260703

Hivatkozások:
[1] https://usa250.mnl.gov.hu/#/
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_02.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_03.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_01.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_05.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_06.jpg
[7] http://usa250.mnl.gov.hu/#/
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_08.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_07.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/USA250-kiallitasmegnyito-konyvbemutato_MNL_260710_04.jpg
[11] http://file:///C:/Users/Kata/Downloads/magyarok_oroksege_az_egyesult_allamokban_szakmai_megnyito.pdf

[12] https://rootstories.hu/hu/hungarianroots/
[13] https://webarchivum.oszk.hu/webarchivum/reszgyujtemenyek-szerint/america250/
[14] https://oszk.hu/hirek/az-oszk-webarchivuma-kozzetette-az-america250-unnepsegsorozat-magyar-vonatkozasu-digitalis-gyujtemenyet
[15] https://oszk.hu/hirek/magyarok-oroksege-az-egyesult-allamokban-szakmai-megnyito-es-konyvbemutato-MNL_260703
[16] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek